

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban dtvéve:	
Égész évre . . .	16 kor. — fill.
Negyedévre . . .	4 „ — „
Helyben házhoz hozva:	
Égész évre . . .	20 kor. — fill.
Negyedévre . . .	5 „ — „
Vidékre postán szállítva:	
Égész évre . . .	24 kor. — fill.
Negyedévre . . .	6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség köziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, január 24.

Küzdelem az alkoholizmus ellen.

A magyar nemzet jobbja megértették a prófétát, ki első ragadta meg a zászlót, melyen az van felírva, hogy: »a magyar népet, mely a nemzeti államnak egyik legeslegfőbb tényezője, a szegénységtől, a tönkremenéstől és az elpusztulástól, addig mig nem késő — meg kell menteni!«

Rövid egy évtized alatt sok községi hitelszövetkezet, fogyasztási szövetkezet, községi takarékmagtár stb. keletkezett és áldásosan működik nemcsak, de a kormány is, belátva az eszme életrevalóságát: országos állami hitelszövetkezetet létesített azon nemes intenczióval, hogy a kezdet nehézségeivel netalán küzdő fiatal humánus intézményeket istápolja, gyámolítsa és a magyar nép ügyét diadalra vezesse.

Nem is csalódott a próféta, a nemzet jobbja és a magyar kormány. A hitel- és fogyasztási szövetkezetek reményen felül, oly áldásosan működnek, hogy az uzsora és az uzsorás kamatokra dolgozó falusi bankok pénztárait kezdi befogni a pókháló és a könnyen pénzt szerző lovagok gondolkodni kezdenek Dantenak afölött a mondása fölött, hogy »nincs nagyobb fájdalom, mint inségünkben boldog napjainkra emlékezni vissza!« A magyar nép meg kezdi igénybe venni a mentőkezelést és ha nem julhat is föl egyszerre a kényszerítő körülmények által lejtőre szorított helyzetéből a boldogság felőpontjára, de biztos állást foglalt a lejtőn és bizalommal várja a kedvező időt, midőn becsületes munkája és szorgalma által, a megélhetésnek, a boldogu-

lásnak öt méltán megillető helyét visszahódíthatja; ha t. i. ezen visszahódításnak egy nagy akadálya nem volna!

Midőn jobbaink a magyarság megmentésére zászlót bontottak, bizonyosan számba vettek minden okot, melyek népünket a lejtőn lefelé, az elszegényedés, a pauperizmus és az elzülles örvénye felé szorították; de a döntő okok közül egy majdnem legdöntőbbet — a pálinka ivást nyilván kifejezték.

Igaz, hogy a féktelen és szivtelen merkantilizmus enyhe levegőjében buján tenyészett uzsora legnagyobb részben hozzájárult népünk elszegényedéséhez, de hogy vele legalább is párhuzamosan közreműködött a rettentő pálinkaivás is, azt senki, aki a nép között él és életét tanulmányozza, el nem tagadhatja.

Tény az, hogy népünk rettentően iszik. Hogy a keresztelő, lakadalom, halotti tor és a vásár roppant mennyiségben produkálja a sárba fetregő és a baromnál alább való pálinka részeket, még nem minden. Csak egy ünnep- vagy vasárnapon kell bepillantani egy faluba! Alkonyatkor idegen ember ne igen jöjjön a faluba, de a korcsmába meg — ha kedves az oldalbordája, pláne be ne nyisson; mert az éktelen orditások között hajmeresztő káromkodások és ölmos botokkal csapatosan csavargó fiatalság az utcán is alkalmat keres, hogy duhajkodásában valakibe belekössön; de a korcsmában meg, alkalmat se keres: hanem tör-zúz mindent és ha idegen nincs, akin harci virtusát produkálhatná, agyba-főbe verik egymást úgy, hogy a sebesülteket kótyagos szülei vagy rokonai — lepedőben viszik haza.

Ez a megszokott kép; de van közben-közben ennél még borzasztóbb is!

De hát az amerikai kivándorlás felől mit mondjak? . . . Nem mindig a nyomor és a keresethiány üzi ki a mi népünket Amerikába, ámbár nem tagadható, hogy ezeknek is van benne nagy részök. A magyar mezei munkás, de még a kisbirtokos gazdaember is, igen sokszor akkor megy Amerikába, midőn már minden vagyontörőjét elárvereztették. Ha nem ivott volna és dolgozni akart volna: nem igaz, hogy munkát nem kapott volna. Hiszen a bányák, a gyárak, erdő- és szőlőbirtokok, más-más vidékről, a bányák sok esetben idegen országból is importálják munkásaikat elég drága áron.

Hogy tehát a magyar népnek az elszegényedés — és az elzüllestől való megmentése teljes sikert arathasson, a próféta zászlójára azt is föl kell írunk, hogy: »a mértéktelen pálinkaivásnak minden áron véget kell vetni!«

A förtelmes pálinkaivás forgatagába jutott ember, annak sodrából önerejéből kiszabadulni vagy nem, vagy csak a leg-ritkább esetben képes.

Népünket a testet elpetyheztő, a lelket pedig elállatiasító és az elszegényedés örvényébe hajtó förtelmes pálinkaivástól elterelni csak akkor leszünk képesek, ha vallás, állam és társadalom kezét fogva, egyesült erővel törekszük e cél elérésére.

Az egyház eddig is sokat tett e terén, de tevékenységét megbénította az a körülmény, hogy a világi hatóság részéről semmi támogatásra nem talált, sőt ellenkezőleg sok akadályt gördítettek utjába a helyi potentátok, kik inkább a regálebélők érdekeit tekintették, mint a népét.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Paraszti történet.

Irta: Deér.

Az iharosi korcsmában nagy mulatság folyik. A gazdag Vas Józsi mulatozik ott szilaj, nótás kedvvel. Tele van az asztal boros üvegekkel s a Zsiga cigány nagy lelki erőlködéssel csalja elő kopott hangszeréből azokat a jól ismert hangokat, a mikből olyan rózsás kedve támad Vas Józsinak. Tudja a cigány, hogy a legény jól megfizet a nótáért. Nem is pihen a vonója egy minutáig se. De nem is engedi a legény, hogy ma a cigány csak egy rövid percig is elhallgattassa a hegedűjét. Rá-rákiált olyan paraszti, duhaj büszkeséggel.

— Huzd rá, a ki angyalod van, megfizetek érte! Hadd tudja az egész falu, hogy Vas Józsi lesz a falu gyöngye, a szépséges Iszalag Boris! Ugy bizony móré, házasodunk, még pedig hamarjában.

A cigány ragyavert ábrázatát széles, olyan bizalmaskodó mosoly teszi még kopottabbá. Odahajol a legényhez s úgy kérde tőle:

— Hát csákugyan igazsá volná, a mit a fámá mond? Kigyelmed igazsán vőlegény?

— Mi közöd hozzá, more! Csak nem akarsz násznagyom lenni? . . .

A cigány ijedten hátrált egy lépést s nagy alázatossággal válaszolt.

— Dehogy ákárok, dehogy! Csak ázsirt kirdestem, hogy há igazs, hát el ne feledkezzik nálam se! Szeretnim, ha in muzsikálhátám ki a bándámmal a kigyelmed lakodalmát,

Vas Józsi odapillantott a »bandára« s nem állhatta meg, hogy hangosan fel ne kacagjon, mikor ott látta maga előtt a ragyavert primást, annak csókás szemű fiát, a kontrást, meg a sánta czimbalmost. Mert hát ez volt a »banda«.

— Az én lakodalmamon ugyan nem fogtok czinczogni, — gondolta magában a legény. Városi banda fogja ott huzni, annak a nótázására fogom én megpörgetni az én szépséges mátkámat,

És úgy belegabalyodott a legény a lakodalmi ünnepek kiszinezésébe, hogy észre sem vette, mikor Jávor András, a Vas Józsi atyja urának számadó bojtárja lépett be az ivóba.

Jávor András olyan igazi, gyönyörű paraszti typos volt. Széles, széles mellű, vállas legény, kinek deli természetére olyan jól illik a ptykés dolmány, meg a széles ujjú pátolat ing. Arcza komoly, gondolkodó s amint megpillantotta a gazdája fiát, mintha valami felvillant volna a tekintetében. De nem szólt

semmit, csak leült az egyik lóczára s onnan kiáltott a kocsmárosnak.

— Adjon egy kis italt! Megszomjaztam a hosszú utban!

Vas Józsi a hang hallatára vissza fordult s a mikor ott látta azt a széles, szép legényt egyszerre felébredt benne a vele született paraszti büszkeség s nagy hetykén szólt oda a bojtárnak.

— Hej András! legalább egy »adjon Istent« mondhattál volna!

Jávor András oda se pillantott fiatal gazdájára. Nem szenvedhette a legényt büszke kötekedő természetéért. Azért is szó nélkül hagyta Vas Józsi szavait. De nem úgy Vas Józsi. Bántotta őt a bojtár fel sem vevése, a bor is dolgozott már benne, hát nem hagyta annyiban a dolgot, felállt s oda ment a legényhez.

— Hát ha te nem jössz hozzám, hát jövök én! Itt az üveg, igyál!

Jávor András eltolta az üveget.

— Köszönöm Józsi. Itt az én részem, elég az nekem.

— De nem addig! a! — mondta Vas. Mára legyen neked is jó napod. Legalább majd ráemlékszel arra a napra, a mikor Vas Józsi gyűrűzését tartotta a szépséges Iszalag Borissal!

Most úgy látszik, ebben az irányban is megmozdult az állam és a társadalom.

Kilencz törvényhatóság kérelme fekszik a parlament előtt. Kérik, sürgetik az állam hathatós támogatását az alkoholizmus ellen. A legkevesebb, a mit teljes joggal követelnek az, hogy szállítsák le az italmérési engedélyek számát. Ha már meghozta az állam a törvényt az italmérések korlátozásáról, jogosan elvárhatja az ország, hogy a törvény intencióinak megfelelően hajtsák azt végre. Az intenció pedig a nép védelme volt, nem a regálebérlok érdeke.

Wlassics miniszter szabadságon.

Mint fővárosi tudósítónk távirja, *Wlassics* Gyula vall. és közoktatásügyi miniszter a mai napon több heti szabadságra utazik megrendült egészségének helyreállítása végett. A magyar kormány felhivatalossa a *Magyar Nemzet* jó előre figyelmezteti a fővárosi sajtót s mindazokat, a kiknek kedvük telik az érdekes politikai hírek kolportálásában, hogy a kultuszminiszter távozása semmi összefüggésben nem áll a róla kolportált lemondási hírrel.

A pénzügyi bizottság.

A pénzügyi bizottság ma ülést tartott a képviselőház első emeleti tanácskozó termében. A bizottság folytatta a költségvetés tárgyalását. Tárgyalásra került a pénzügyminiszter jelentése a költségvetésbe beillesztendő közösügyi kiadásokról. A jelentés élénk vitára adott alkalmat. *Komjáthy* Béla élesen kikelt a delegációnak a *tiszti fizetések felemelésére* vonatkozó jelentése ellen és e határozatot főleg alkotmányjogi szempontból kifogásolta. *Justh* Gyula szintén éles hangon bírálja e tételt. Keserűen panaszkodik, hogy a tisztek menyivel kedvezőbb helyzetben vannak, mint az állam tisztviselői. *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter a tisztikart védelmezi *Justh* Gyula támadásai ellen.

Szell Kálmán miniszterelnök pedig *Komjáthy*val polemizálva a delegációk határozatának törvényességét vitatja. Még *Pulszky* Ágost is felszólt a tétel védelmére. A bizottság ma

előreláthatólag elkészül az egész költségvetéssel és jelentését már a Ház pénteki ülésén fogják beterjeszteni.

Az új osztrák kabinet.

Az új osztrák kabinet most erősen dolgozik azon a munkaanyagon, melyet a nagy bétkötő konferencia elé fog terjeszteni. *Körber* miniszterelnök sűrűn értekezik a különböző pártok vezető férfiival. *Körber* kísérlete elé ugylátszik bizalommal, vagy legalább is jóakaró várakozással néz az egész osztrák közvélemény párt és nemzetiségi különbség nélkül. A különböző pártárnyalatu lapokban megszűnt a szenvedélyes izgatottság és az osztrák közélet azt a benyomást teszi, mintha az elkezeredeti harczoló felek hallgatag megegyezéssel fegyverszünetre léptek volna. Bevárják a béketárgyalások eredményét, amely a tartós békét hozza meg, vagy a teljes bomlást.

Megint a pénzpiacz.

A *Magyar általános hitelbank* elnökségében történt változás megint a pénzpiacz felé tereli az általános érdeklődést. Egyesek azt várják az új elnöktől, hogy új irányba tereli ennek a nagy hivatásu országos intézetnek vezetését, sőt, hogy talán az egész budapesti pénzpiacznak új irányt szab. Jól tudják ugyan, hogy *Kornfeld* az új elnök eddig is főintézője volt a *Hitelbank* ügyének s hogy mégis új irányt várnak tőle, annak a jele, hogy általános az óhaj a pénzvilágban új irány után. Sehogy sem tudnak belenyugodni abba az abnormis helyzetbe, hogy a bankok, az Osztrák-Magyarától a legutolsó falusi piczulusbankig, éppen akkor csináljanak legnagyobb nyereséget, amikor minden pang, amikor egyik nagy csőd a másikat éri.

Budapestről kapott tudósításunk szerint ettől a változástól ugyan nincs mit várni semmiféle új irányt. Folyik tovább az örült táncz az arany borjú körül. Új irányt legfeljebb egy nagy krach fog szabni a budapesti pénzpiacznak.

Budapesti tudósításunk u. i. a következő:

A ki látni akarja, megláthatja, hogy az összes budapesti pénzintézetek jóformán nem

dolgoznak másra, mint a diskontóra. Kapnak betéteket olcsó kamat mellett vagy veszik fel a pénzt az osztrák-magyar vagy más külföldi banktól és 1—2—3 százalékkal drágábban értékesítik, felemelkedvén sokszor az uzsora legfelsőbb határáig. Iparvállalatokat csak a syndikatusi nyereség kedvéért csinálnak, régebbi vállalatokat pedig lehetőleg magukhoz ölelnek, megfojtanak és busásan örökölnek utánuk.

Ennek a gyilkos pénzügyi politikának egyik megteremtője és atyamestere *Kornfeld* Zsigmond, a *Magyar általános hitelbank* új vezérigazgatója; számokból gyurt és számokká dermedt férfi, a kinek mindene a dividenda és a supperdividenda és a tartalékalap.

Arról, hogy a hitelbanknak, mint vezető pénzintézetnek, miután nemzeti bankunk nincs, nemcsak a részvényesek, hanem az egész gazdasági helyzet javára kellene a pénzpiacot influálni, sem *Kornfeld* urnak, sem az ő képre teremtett apróbb szenteknek fogalmuk sincsen.

Akár az államról, akár a fővárosról van szó, *Kornfeld* ur mindig ki tudja lesni a legalkalmasabb pillanatot, mikor a kölcsönkérőnek már amugy is torkán van a kés és áldozatát kifosztja a leghámulatosabb hideg vérrel, minden konkurrencziát el tud intrikálni és végezetül megcsinálja a vásárt úgy, hogy a czimletet a legjobb áron parin alul kapja és ráadásul még a lehető legnagyobb kamatokat. Rendes áron csak akkor ad kölcsönt, ha a konkurrenzia nagyon szorítja.

Magánvállalatokba, iparfejlesztésbe csak akkor bocsátkozik, ha az illető vállalat vezetőségét megspékeli a saját embereivel és úgy formálja az egészet, hogy a vállalat zsirja a hitelbank pénztáráiba folyik.

Ez az irány okozza azt a rettenetes anomáliát, hogy az összes budapesti bankok *találról nagyobb hasznot mutatnak ki, mint az előző évekről*, dacára annak, hogy pangott minden és nyomorgott az egész világ. Egyszerűen nem törődtek az általános nyomorral, megvonták a piactól az életet és mérték apró tételekben méreg drágán. A nagy bukásoknál pedig egyszerűen nyeresztkedtek és zsebeltek annyit, a mennyit lehetett.

Ez *Kornfeld* Zsigmond iskolája. Büszke is reá és megfelelő göggel le is nézi azokat, a kik

De már erre felugrott a bojtár. Megkapta a legény karját s úgy kiáltott rá:

— Hazudsz! Az a leány nem lehet a te mátkád!

Vas Józsi kirántotta karját a bojtár kezéből.

— Aztán mért ne lehetne! Vagyok olyan legény, hogy akárki lánya is szerethetne!

— Akárki igen, de az Iszalg leány nem! — szólt rá hevesen András.

Vas Józsi egy darabig hallgatott s aztán felkaczagott.

— No lám, a bojtár hogy neki gabalyodott! Talán bizony magadnak szántad a leányt? Elhiszem azt, hogy szeretnéd magadnak, de hát nem birkásnének teremtette az Uristen azt a leányt!

Ökölbe szorult a bojtár keze, szemei csak úgy villogtak a nagy indulattól. De legyőzte szenvedélyét. Kifizette az italt s aztán indulni készült. Az ajtóból még egyszer visszafordult s úgy szólt oda a dubajkodó legénynek.

— Hát majd meg fogom mutatni neked Vas Józsi, hogy az a leány előbb lesz Jávor Andrásnak, a birkásnak a felesége, mint a gazdag, büszke Vas Józsié.

Aztán elment. Vas Józsi nevetve bámult utána, aztán meg csak mulatozott tovább.

Jávor András sietve ment végig a nagy utcán s akkor állt meg, mikor oda ért az Iszalgék kertje alá. Ott elővette a furulyáját s elfúj

rajta egy szép, hívogató nótát. Erre a nótára csak előkerült Iszalg Boris.

Mikor oda ért a legényhez, Jávor András hosszasan nézett a leány szeméibe.

— Igaz volna Boris, hogy a Vas Józsi mátkája lettél?

A leány nem szólt semmit, csak oda borult a legény széles mellére s könnyeivel áztatta a bojtár patyolat ingét. Csak nagysokára tudott szóhoz jutni.

— Igaz! Menyasszonya vagyok Vas Józsi-nak, mert apám uram így akarta. Pedig nem szeretem én azt a korhely legényt. Tudja kigyelmed jól, hogy én csak kigyelmedet szeretem.

— Hát akkor mért lettél annak a legénynek a hites mátkája?

— Mondtam, hogy az édes szülém kedvéért. Kigyelmednek megmondhatom, hogy apám adósa a Vas Józsi apjának. Négy száz pengő forinttal tartozik neki. És az öreg Vas Józsi megmondta apámnak, hogy ha nem leszek a fiáé, hát eladatja mindenünket. Mi lenne az éa szegény, öreg apámból? . . . Hát azért lettem én a Vas Józsi mátkája . . . Ne haragudjék azért rám! . . .

A legény átkarolta a leány ringó derekát s úgy kérdezte:

— Aztán mond csak édes gyönyörűségem, ha apád nem volna adósa a Vas Józsi apjának, akkor az enyém lennél?

— A halálomig, csak a kigyelmedé!

— El ne feledd rózsám, — szólt András, — mit most mondtál. Most eredj haza! Még ma eljövök hozzátok s talán kieserélhetem a Vas Józsi gyűrűját.

Aztán megcsókolta a leányt s elment. Egyenesen gazdjához ment. Épen egyedül találta az öreg Vas Józsit.

— Adjon Isten gazd'uram!, — köszönt András.

— Fogadj Isten, Andris, — szólt a gazda, — hát mi járatban vagy? Talán pénz kellene, he; szólj?

A legény leült gazdjára mellé s lassu hangon szólt hozzá.

— Nem pénz kell gazd'uram. Egypár komoly szavam volna kendhez. — Azt akarom mondani, hogy a fia nem veheti el az Iszalg leányt.

Fölugrott az öreg Vas erre a szóra.

— Mit mondtál! Te kölk, talán bizony te fogod diktálni nekem, hogy kit fogadjak meg nyemnek?!

András nyugodt maradt.

— Csak üljön le urambátyám! Hallgasson meg nyugodtan s majd a végén beszéljen. — Még egyszer mondom, hogy Iszalg Boris nem lehet olyan legény asszonya, a ki az apjával együtt gazember . . .

Vas Józsi megtántorodott. Szinte hörögve szólt a legénynek . . .

— Hallgass, mert megfojtalak!

azt hiszik, hogy a nagy pénzintézetek feladata a közjót előmozdítani és nem az országot kizsákmányolni.

Szegény *Fallavicini* nem sok vizet zavart; Kornfeldnek szöcsöve volt. Kornfeld most megunta szöcsövön keresztül beszélni; azt akarja, hogy ezentúl az ő rideg, parancsoló hangját közvetlenül hallják és szíve legmélyén azt reméli, hogy a hitelbank *Pallavicini* félretelése daczára, nem fog sokáig aristokratikus vezető nélkül maradni, miután az ő legközelebbi kitüntetésa — van már mindenféle ordoja, nemessége stb. — már csak a régen áhitott búróság lehet.

Egyet azonban el kell ismernünk. Kornfeld, a ki már mint meglett ember vándorolt ide — talán Csehországból — teljesen megmagyarosított, magyar honpolgár és családja egészen magyar. Nálunk, ahol felhízott milliomosok vannak, a kik még a harmadik generációban sem szerzik meg a honpolgárságot és vezetnek magyar vállalatokat, a nélkül, hogy egy kukkot tudnának magyarul — ez is érdem.

Délafrikai háború.

A délafrikai harcztérről most különös érdeklődéssel várja az európai közvélemény a híreket. Buller hadmiveleteinek eredményéről még eddig semmi megbízható hír sincs. Tegnapelőtt az angol lapok óriási örömmel konstataáltak azt az eredményt, hogy Buller hadserege 1000 yardnyira előrenyomult. 1000 yard = 900 lépés. Kilencszáz lépésnyire előnyomulni egy defenrevában lévő ellenséggel szemben bizony nem nagy sor. Más oldalról viszont mindinkább szaporodnak azok a magánhírek, melyek *Buller nagy veszteségeiről, sőt teljes vereségéről és visszavonulásáról beszélnek.* — Viszont nem hiányzik olyan magántávirat sem, — Natálból jött, természetesen Londonon át — hogy Buller tábornok egy hadosztálya már be is vonult Ladysmithbe. A valóság, ugy látszik az, hogy eddig az angolok semmiféle sikert nem tudtak a Tugela északi partján elérni, s minden jel arra mutat, hogy a búrok olyan védelmi pozícióban vannak, a melyen *Buller át nem törhet.* Londonban kezd nagyon

lehülni az a lelkesedés, melyet Buller eddigi hadmozdulatai keltettek, főleg azért, mert egy tekintetet kell csak vetnünk a harcztéri térképre s átlátjuk, hogy **az angolok egészen körül vannak kerítve**, s sem északra, sem keletre, sem nyugatra nem mehetnek előre, mert mindenttt hegyek állják útjukat, még pedig olyan hegyek, a melyeket a *búrok legalább is olyan nagy számban tartanak megszállva, mint a minő nagy száma van az egész natáli angol hadseregnek.* Buller és Warren csapatainak *vesztesége is igen nagy* s bármiként jelentik is az angol táviratok, *Buller messze van Ladysmithtől* mint aminő messze volt tíz nappal ezelőtt. A Tugelán való átvonulása ugyanis *megváltoztatták az angol csapatok pozícióját, de azt meg nem javították.* Ezért semmi feltűnő sincs abban a Reuter-táviratban, mely tegnap érkezett Londonból, hogy az angolokat ismét visszazsorították a Tugelán.

Legutóbbi eseményekről a következő **tudósításokat** vettük:

Lourenco-Marquez, jan. 24. A 33 főnyi orosz ambulancia a Gironde hajóval ideérkezett.

London, jan. 24. A felső Tugela mentén lévő búr táborból jelenti egy 19-én kelt távirat: *Mentz* heilbronni (Oranje) lovaszászlós megsebesült, de nem akarta magát megadni, mire agyonlőtték. Az angolok vesztesége valószínűleg nem nagy. Csütörtökön 1000 főnyi angol gyalogság egy üteg tüzérséggel a Tugelán innen előnyomult egy második alacsony dombsor felé, a mely a búrok hadállása és a folyó között emelkedik. Az angol gyalogság előnyomulása alatt az angol tüzérség erősen ágyuzott, de a búrok nem feleltek. Ez, ugylátszik, meglepte az angolokat, mert tovább nem nyomultak előre. *Másnap reggel kitünt, hogy visszatértek hadállásaikba.*

Egy másik távirat 21-iki kelettel a következőket jelenti a búrok táborából: Miután *Botha* parancsnok az angolok válságos előnyomulását szombaton reg-

gel megakasztotta, azt várták, hogy az ellenség hétfőig veszteg marad. Délután azonban az angolok északi táborában olyan jeleket vettek észre, a melyek arra vallottak, hogy újra elő akarnak nyomulni. *Botha* és *Cronje* egy magas dombon állottak, a melyen át Ladysmith felé visz az út. A Mauser-puskák egészen a sötétség beálltáig szóltak. Hajnalban látták, hogy az *angolok nagy veszteséget szenvedtek.* A búrok részén egy lovaszászlós esett el. A Zwarts-kopon lévő elenséges hadállás cenztrumában — arra vezet a másik út Ladysmith felé — a csapatok előnyomultak azokról az alacsony halmokról, a melyek a Tugela folyó mentén emelkednek és akadálytalanul elérték a szórványosan álló halmok második sorát. A mint szombaton annyira értek, hogy a Mauser-puskák elérhették őket, meg kellett állniok, noha a hajógyuk most is hallatták, mint rendesen, borzasztó döröjüket. Az angolok *összeszedték halottaikat és sebesültjeiket.* *Viljeen* parancsnokot földreterítette egy mellette elsüvitő liditgránát okozta légnymása. A parancsnok eszméletét veszítette, de csakhamar magához tért.

A felakadt angolok.

London, január 24. Tegnap éjjel támadást intéztek a Colensót és környékét domináló Spionsberg ellen. Az ideérkezett hírek csak az éjfélig folyt harcokról beszélnek, melyek még nem voltak eredményesek. A harc befőzéséről szóló jelentést ma délre várják. A lapok külön kiadásai igen pesszimistikus érzelmekekkel nyilatkoznak a várható hírekről, Pretóriából jelentik, hogy Ladysmith helyőrsége tegnap éjjel támogatni akarta a felmentő sereget és ki akartak rohanni, de az idejekorán értesült búrok ezt megakadályozták. Az angolok erre 12 lék raketát bocsátottak fel, mik nyilván csak jelek voltak Buller számára. Bullernek tegnap éjfélkor ideérkezett jelentése itt nagy konsternációt keltett, mert beis-

— De hogy fojt meg. — Elég volt a gyilkosságból egy is!

Vas Józsi megtörve roskadt le a lóczára. Jávor András meg nyugodtan beszélt tovább.

— Emlékszik még kend az öreg Iszalag testvér bátyjára, a kit két esztendővel ezelőtt halva találtak a fűzesben. Senki sem tudta meg, hogyan halt meg, csak én. Arra jártam s még életben találtam az öregot. Csak annyit tudott mondani, hogy kend ölte meg a fiával együtt, mert adósa volt az öregnek nagy summa pénzzel s nem akarta megfizetni . . .

— Nem igaz, . . . hazudsz Andris! . . .

— Dehogyan hazudok, bátyám. Tudja kend nagyon jól, hogy így van. Eddig nem szóltam senkinek. Nem akartam belekeveredni ebbe a dologba, aztán meg kend mindig jó szívvél volt hozzám, hát nem bántottam. De most már nem hallgatok. Itt a bizonyíték nálam. Az öreg Iszalag bekecsének bélésebe varrta a kigyelmed adós levelét. Itt van nálam, nem tagadhatja el a keze irását.

Vas Józsi látta, hogy itt nincs menekülés. Fátyolozott, rekedtes hangon kezdett beszélni.

— Minek hozakodol elő ezzel!? Pénzt akarsz fiam? . . . Adok, a mennyi köll, . . . csak aztán menj, hogy ne is lássalak soha! . . .

— Nem kell nekem a pénze, — szölt Andris. — Hanem figyeljen csak a szavamra! Én vissza adom a kend adóslevelét s nem szólok a dologról soha senkinek. Kegyelmed meg ide adja nekem Iszalag Boris apjának az

írását arról a négyszáz forintról s ráadásul még a fia jegygyűrűjét. Aztán tudja meg, hogy a fiának még félszemmel sem szabad többet arra a leányra pillantani.

— De mit mond majd a fiam? — nyögte Vas Józsi.

— Az a kigyelmed dolga. De siessünk! Vagy úgy lesz, amint mondtam, vagy megyek a törvénybe s aztán lássa kend, a mi jön.

— Adom András, adom . . . szölt az öreg Vas s remegő kézzel kereste elő arról a négyszáz forintról szóló irást. Odaadta Andrásnak.

— Hanem add ide már te is azt az irást!

— Még nem, — mondta András, — még a gyűrűt várom.

Az öreg Vas a fia után készült menni, de éppen akkor botorkált be az a szobába részeg fejfel, tántorogva. Amint meglátta Jávor András, rekedtes, borizú hangon szölt oda hozzá.

— Hát te birkás, mit kergetsz! kié lesz hát a Boris?!

Aztán csak elvágódott a padlón; megtántorította a sok ital.

Az öreg Vas oda sietett fiához. Sietve lehuzta ujjáról a jegygyűrűt s odaadta Andrásnak. Az meg odaadta az irást. Aztán elmenőben csak annyit mondott.

— Aztán nehogy eszébe jusson ám a fiának arra a leányra vetni a szemét.

Vas Józsi kimeredt szemekkel bámult a távozó bojtár után. Jávor András meg nem

törődött semmivel. Sietett Iszalagékhoz. Ott aztán elővette az irást s odaadta az öreg Iszalagnak.

— Tiszteli a gazdám urambátyámat, itt küldi az adóslevelet. Nem tartozik kigyelmed már neki semmivel. Azt meg ne kérdezze, hogy mint történt a dolog!

Aztán meg oda fordult a bámuló leányhoz.

— Neked is hoztam valamit hugám! A Vas Józsi visszaküldte a gyűrűdet, nem akarja már, hogy asszonya légy.

A leány sikoltva borult a legény karjaiba s úgy sirt, zokogott . . .

Az öreg Iszalag meg csak nézte őket. Látta, hogy mennyire szeretik ezek egymást. Hát csak hadd legyenek egymásé, gondolta magában. Ugy se tudja ő azt az ő egyszerű paraszti eszével megérteni, hogy mint fordult ilyenre a dolgok sorja. De ha már így van, hát maradjon is így!

Jávor András meg sohasem mondta meg, hogy mint történt a dolog. Csak egyszer, mikor a mezőn a fiatal Vas Józival találkozott nem állhatta meg, hogy oda ne szóljon neki.

— Hát Józsi, a Boris mégis csak a birkásé lett!

Vas Józsi meg nem szólt semmit. Meggörnyedve, alázatos, félénk arczczal ment el András mellett s még meg is köszöntötte.

— Áldja meg az Isten kendet!

meri, hogy Warren tábornok két nap óta egy lépést sem tud előre haladni. Ágyui a bur pozíció alatt állanak és noha a tüzés folyton dolgozik, nem sikerült neki a burokat a magaslatról leszorítani. Warren megpróbálta ugyan a Spionskop forcírozását, miáltal kapcsolatot jött volna létre a Trichardsdrift és a Potgietersdriftnél álló angolok között, de a kísérlet első ízben nem sikerült és vissza kellett térnie az első pozícióba. A most folyó harcok eredményét itt szívszorongva várják, mert félnek, hogy az újabb éjjeli támadás sem lesz szerencsésebb.

London, jan. 24. (Távirati-iroda.) Buller tábornoknak egy tegnap este 7 órakor Spersmans-Kampban feladott távirata a következőket jelenti: Warren tábornok abban az állásban tartja magát, a melyet 21-én elfoglalt az ellenségtől. Az ellenség körülbelül 14 yardnyira áll tőle Spions-Koptól nyugatra. Ez az állás magasabbban van, mint Warren állása s azért lehetetlen benézni a burok táborába. A Spions-Kop csak egy nyílt szakadékokkal átszelt kopársíkságon át közelíthető meg. A Warren által megszállva tartott hegygerincek olyan meredek, hogy lehetetlen ágyukkal fölmenni. Alacsonyabb fekvésű területen felállított tarackokkal és tábori ágyukkal lövöldözzük az ellenség hadállásait. Az ellenség Creusot-ágyukkal és más lövegekkel viszonozza lövéseinket. Ebben az ágyupárbajban előnyben vagyunk, mert az ellenség, úgy látszik, a sáncokban keres védelmet. Az ellenséges tüzés nem nagy kárt tesz sorainkban. Ma este megkíséreljük a Spions-Kop elfoglalását. A Spions-Kop egyik szárnya a Trichards-Drifttel szemben levő hadállásnak, melyet elválaszt a Potgieters-Drifttel szemben levő hadállástól. A Spions-Kop csaknem az összes ellenséges sáncműveket dominálja.

London, jan. 24. A Reuter-ügynökségnek jelentik a bur táborból e hó 21-ről: Szombaton délután az angolok ismételték előnyomulásukat, mind a két fél heves ágyuzása mellett. A harc a sötétség beálltaig tartott. Az angolok tetemes veszteséget szenvedtek.

Az élet színpadáról.

A magyar iparpártolás.

Személyek: A méltóságos ur miniszteri osztálytanácsos, a magyar ipar lelkes védője és Jean az inas.

A méltóságos ur (hálókabátban, íróasztala előtt ül, melyen éppen most fejezte be egyik legterjedelmesebb beszédét a magyar iparpártolásról, melyet az iparpártolók együletében szándékozik elmondani, ill. felolvasni. Öltözködni készül.): Jean öltözm!

Jean (recitálva): Az idő meglehetősen hűvös, csapadék semmi, a hőmérő — 1° Celsiust mutat, azt hiszem, hogy legjobb volna egy angol szövétű pompás koczkás nadrágot ölteni.

A méltóságos ur: Nem Jean, nem tehetem, hogy miért azt te alig érted meg. Azt a szürke brassói posztót kérem.

Jean: És hozzá fekete bársony mellényt parancsol?

A méltóságos ur: Óh nem! — csak olyan mellényt kedves Jeanom!

Jean (csudálkozik, hogy nem találja el most a méltóságos ur gusztusát és ennek dacára ő méltósága nem toporzékol dühében.) És talán a megszokott Kaiser kabátot — — — ?

A méltóságos ur: Óh a világot sem hüszögám, — az az hogy, — nézd csak meg a kereskedelmi névjegyzéket. Keresd ki, hogy hol gyártanak Magyarországon első minőségű fekete posztót.

Jean (hosszasan lapozgat egy vastag könyvben): Seholl!

A méltóságos ur (gyöngéden): No lám! — majd bajba kevertél volna ezen az ünnepélyen. Az állásomat oda hagytam volna, ha az ujságban ezt írták volna rólam: »Az iparpártolók egyesületének elnöke pompás fekete kaiser kabátban jelent meg, melynek posztója elsőrendű finomságu brünni gyártmány.« Jó elővigyázónak lenni hü Jeanom. Most pedig add ide debreczeni Kossuth kalapom.

Jean (a kit a csuda öl): Tessék.

A méltóságos ur: Bihari görbe somfabotom.

Jean (most már nyugodt arczeval): buda-örsi sörpinczébe rándulunk ki?

A méltóságos ur: (kihuzva magát): Nem! A magyar iparpártolók gyűlésére.

Szilánk.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Január 28. Értekezlet a városház építése ügyében d. u. 8 órakor.

Jan. 28. Rét Népkör közgyűlése

Február 1. Joghallgatók felolvasó estélye Margittán.

* **A színház tűzbiztosítása.** A színházat építő vállalkozók az épületet az Elemi biztosító társaságnál biztosították az építés tartamára, az átadás napjától természetesen ez a gondoskodás a városra hárul át. A tegnapi délután tartott lanácsülésen ezt a kérdést is megvitaták. Komlóssy József gazd. tanácsnok előterjesztette, hogy az Elemi biztosító társaság díjtételei határozottan kedvezőbbek, mint az Első magyar ált. biztosító társaság tarifája, a mely intézetnél biztosítja szerződés szerint ingatlanait ez időszereint a város. A tanács felhívta Komlóssy József tanácsost, hogy lépjen érintkezésbe az Első magyar általános biztosító társasággal az iránt, vajjon hajlandó-e a színház elleni tűzbiztosítását olyan feltételek mellett elvállalni, mint az Elemi biztosító társaság. Ha nem, az esetben az Elemi biztosító intézettel köti meg a város a szerződést a színház tűzbiztosítására.

* **Régi óbaj.** A magasabb lakbér osztályba sorozás már régi kérelme Nagyváradnak, mert ezáltal nemcsak az itteni állami tisztviselők kapnának nagyobb lakbér összeget, hanem a katonai kincstár is magasabb összeget fizetne a kaszárnyáért. Kolozsvárott is mozognak a magasabb lakbérosztályért s ez iránti feliratukat pártolás végett megküldötték Nagyvárad városának. A városi tanács vegyes bizottság alakítását határozta el. Felhívjuk továbbá az adóhivatalt a szükséges adatok beszolgáltatására.

* **Nincs kegyelem.** Brünnből jelentik, hogy a kabinetirodából tegnap érkezett le a legfelső elhatározás, mely szerint ő Felsőge a »Zde« tüntetés miatt elítélt hét csehnek kegyelmi kérvényét elutasította. Tehát csakugyan nincs kegyelem.

* **Új szabályrendelet.** Nagyvárad város színügyi szakbizottsága, tekintettel a téli színházra, új szabályrendeletet dolgozott ki. A városi tanács felülbírálás és véleményezés végett a szabályrendelet-tervezetet kiadta a jogügyi szakbizottságnak.

* A rózsahegyiek a tábori püspök mellett.

A merre csak ismerik Belopotoczký püspököt, mindentűt méltó felháborodást keltett az a minden alapot nélkülöző támadás, melyet ellene a fővárosi sajtó egy része, különösen a *Budapesti Hírlap* intézett. Legnagyobb felháborodást pedig természetesen ott keltette ez a hajsza, ahol született, nevelkedett, ahol háza van, ahol tölti most is szabad idejét, *Rózsahegy*en, ahol őt mindenki ismeri és mindenki másképp ismeri, mint a B. H. névtelen támadója. Rózsahegynek egész társadalma megmozdult, hogy a meghurczolt, hazafias érzésében megtámadott püspöknek egy nyilatkozatban védelmére keljen. A város liberális képviselője, a legfőbb állami, megyei és városi hivatalnokok, tanárok, tekintélyes polgárok írták alá a nyilatkozatot, melyet maga a »Budapesti Hírlap« egész terjedelmében közöl minden megjegyzés nélkül. A nyilatkozat a következő:

Nyilatkozat. A »Budapesti Hírlap« 13-ik számában a többi vád között *Belopotoczký* Kálmán tábori püspök hazafiságát is kétségbe vonja, sőt hazánk notórius ellenségeivel, Moyzessel és Strossmayerrel egy sorba állítja.

Mi alulírottak, kik a tábori püspök urat, részint ifjuságunktól, részint évek hosszú során át személyesen ismerjük, az igazság érdekében, lelkiismeretbeli kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy ő méltósága nem csak hogy soha semmiféle hazafiatlan nyilatkozatot nem tett, hazafiatlan magaviseletet nem tanúsított, hanem mindenkor és minden alkalommal, minden nyilatkozatában magyarnak és a haza hü fiának vallotta magát szóval és tettel.

A »Budapesti Hírlap« ismert igazságszeretetétől elvárjuk, hogy jelen nyilatkozatunkat közölni fogja.

Tekintetes szerkesztőségnek teljes tisztelettel

Rózsahegy, 1900 január 19-én.

Budaváry Péter r. tanácsos, Ridl Gyula, Arva- és Liptómegegyék tb. tiszti főügyese, Szonderlich József városi jegyző, Siposs József városi pénztáros, Matyasovszky Henrik F. M. K. E. tagja, Nikel József városi ügyész, F. M. K. E. tagja, Króner Béla városi II. jegyző, F. M. K. E. tagja, Vrchočina Győző kir. ítélőtáblai bíró, Füzesséry Tibor dr. kir. ügyész, Forubssky Sándor kir. alügyész, Kaminsky György kir. járásbíró, Burger György posta és távirófonók, Buda György kir. adóhivatali főnök, Gallasz Károly kir. törvényszéki bíró, Vilesek Alfonz kir. törvényszéki bíró, Tholt József László megyei bizottsági tag, Albányi Hugó járási főszolgabíró, Krazmery Károly polgár, Vrkolinszky József polgár, Andics József, Juhász József kir. adóoszt. Szépfalvi Ignác m. kir. sőtárnok, Földy-Doby István kir. sóhivatali ellenőr, ifj. Guidl Gyula gyógyszerész, Körmendy Károly erdész, Kryzsánszky Andrez polgár, Króner Kálmán polgár, Stefcsék János polgár, megyei biz. tag, Mrosz Péter polgár, Soós József közgyám, Kurimszky Antal dr. prépost-plébános, Brissák János káplán, Váradi János dr. polgár, Hammerschmid János gyógyszerész, F. M. K. E. tagja, Angyal István kassa—oderbergi vasuti főmérnök, Bachó János magy. kir. főerdész, Klimko Flóris, rózsahegy-i tkp. pénztáros, Greguss György pékmester, Csavoj András rózsahegy-i polgár, Velkolinszky Nándor polgár, Pálmai Mihály főg. igazgató, Voggenhuber Oszkár gimn. tanár, Sárfy Ignác gimn. tanár, Schweighoffer János dr. gimn. tanár, Feld Vilmos gimn. tanár, Mátyás József gimn. tanár, Vrkolinszky Dániel gimn. tanár, Zafka Simon gimn. tanár, Angyal József. a rózsahegy-i kerület orsz. képviselője.

* **Értekezlet a villamos vasut ügyében.** A villamos vasut ügyében ma, csütörtökön délelőtt 10 órakor nagyérdemű ülés lesz a városházán, amelyre a kiválóbb szakférfiakat is meghívta a polgármester.

* **Anyakönyvvezető helyettesek.** A belügy-miniszter a nagyszalontai anyakönyvi kerületbe Költő Kálmánt, a komádi-i kerületbe Osváth Pált, a köröstarjáni kerületbe Bige Ernőt, a bihari-püspökibe Bereczky Károlyt, a gátospetribe Török Imrét nevezte ki anyakönyvi helyettesé, míg a komádi-i kerületben Simon Jusztin anyakönyvi helyettes ezen állásától felmentette.

* **A helyi ipar védelme.** A nagyvárad ke- reskedelmi és iparkamara már két év előtt ki- dolgozott egy terjedelmes szabályrendeletet a helyi ipar védelmére a város részére szükséges ipari és más termények beszerzése és ipari munkák kiadása körül követendő eljárást ille- tőleg. A szabályrendelet különböző bizottságok előtt lett tárgyalva. A városi mérnöki hivatal pedig most terjesztette be a szabályzatra nézve jelentését. Felemlíti ebben, hogy a magán em- ber mindig olcsóbban tudja szükségletét fedezni, mint a város, a hol költségvetést kell készíteni, pályázatot hirdetni s aztán meg át az ügy a bizottságokon, tanácson, közgyűlésen, szóval az egész eljárás 203 napot, tehát majd egy évet vesz igénybe. Helyteleníti általában az egész szabályrendeletet, pontonként taglalva s kifogá- solja, hogy a kereskedelmi és iparkamar mint- egy felügyeletet gyakoroljon a városra.

* **Kisiklott a földalatti.** Különös baleset érte tegnap reggel a budapesti földalatti vil- lamos vasutat. A városligetből a Gizella-tér felé haladó egyik kocsija az Andrásy-ut és Deák- tér közötti nagy hajlású kanyarulatban oly se- bességgel ment, hogy az állomáson kívül egy erős zökkenéssel kisiklott. A villamos lámpák is elaludtak s a kocsiiban ülő utasokon olyan páni félelem vett erőt, hogy a kocsi kísérő személyzet, csak nehezen tudta az utasokat a kocsiból kiszállítani. Mikor mindannyian künn voltak a pálya keskeny gyalogjáróján, két kalauz lámpa kísérteties fényénél megindult a menet s minden baj nélkül elérték a Deák-téri meg- állóhelyet. A baleset következtében a földalatti vasut forgalma egész délelőtt fennakadt.

* **Panasz a járdára.** A város egyik leg- népesebb utcáján az Apáczta utcán az ol- vadások következtében pár nap óta türhetel- len állapot van. A járda valóságos sár tenger, úgy, hogy bátran beillenék e járda a legsá- rosabb faluba is. Pedig ezen az utcán egy kisedővoda s egy iskola van s így az intéző körök fordíthatnának erre az utcára egy kis gondot s ha másként nem lehet, legalább né- hány szekér homokkal segíthetnének a bajon. Felhívjuk erre az illetékes hatóság figyelmét!

* **Kizárt vállalkozó.** A kereskedelmi m. kir. miniszter tudatja az érdekeltekkel, hogy *Morandini Román és József* nagykanizsai vállalkozókat további intézkedésig, a tárczája körében előforduló összes közmunkák és köz- szállításokból kizárta, még pedig a miatt, hogy a barcsi dohánybeváltó telepraktárához szerző- dés ellenesen külföldi gyártmányú vasoszlopok- kat szállítottak s a hatóságot az áru szármá- zása tekintetében megtéveszteni iparkodtak.

* **A magyar ipar miért nem Dreyfus- ügy?** Így szól *Bartha Miklós* a *M-g* tegnapi vezércikkében a fővárosi sajtóhoz, mely a leg- nagyobb részletességgel tárgyalta a ránk nem tartozó Dreyfus-ügyet, de alig vesz tudomást a magyar ipar fellendítésére irányuló mozgalomról.

»Senki sincs megkímélve — ugymond — attól, hogy olykor holondforma vágyak meg ne lépnek. Van-e olyan fináncz-lélek a világon, mely valamikor ne azon vette volna magát észre, hogy egy — lehetőleg ingyen — kör- utazási jeggyel megforduljon a holdban? És a legkipróbáltabb altruistának is vajjon nem ju- tott-e eszébe, hogy jó volna legalább egyszer a nagy lutrit megütni, ha mindjárt sorsjegy nél- kül is?

Engem közelebről az a bolondforma vágy ragadott meg, hogy bárcsak a magyar ipart Dreyfus kapitánynak hívnák!

Mert Hegedűs miniszter még novemberben felhívta a társadalom figyelmét a honni iparra. Az országos magyar iparegyesület határozati javaslattal indított akciót a hazai iparcikkek támogatására. A kolozsvári közjogi ellenzék

meleg érdeklődéssel karolta föl az eszmét s irt az Emkének, hogy nyuljon a kérdés hóna alá. Az Emke megmozdult. Érintkezésbe lép az országos iparegyesülettel mint központtal, a törvényhatóságokkal, a kereskedelmi és ipar- kamarákkal, összeállítja azon gyártmányok törzskönyvét, melyek itthon készülnek, felhívá- sokat bocsájt ki és igyekszik megtölteni a tár- sadalom levegőjét a honi ipar pártolásának kötelelességérzetével.

Az ügy népszerűsítésére van szükség. Az érzelmek fölvilanyozására, az akaratok meg- edzésére, a kötelelességek megállapítására. A reá- lis hazafiság törvénykönyvét kell becsempészni minden tűzhelyhez. Tudják és értsék meg az anyák, hogy gyermekeikre silány jövő vár egy kizsarató éhletesen hazában. Érezze meg az idők gazdasági áramlását a férfi, az ifju, a gyermek; a gazdag és a szegény. Hiábavaló az elmének minden erőfeszítése s az izmoknak minden verejtéke, mert elpusztul ez a nemzet, ha keresetének más szedi le gyümölcsét s ha abban az alávaló helyzetben tengődik ezentul is, hogy kölcsönvett idegen pénzzel és idegen munkával látja el mindennapi szükségait.

De miként értse meg ezt a társadalom, ha a főváros sajtója szárnyaira nem veszi a mozgalom összes igazságait? Miként kelet- kezzék közérzet, ha nincs rábeszélés, indo- kolás, meggyőzés? Ébresztő hangok nélkül hogyan ébredjen föl a közlekiismeret? Indul- hat-e egy hadsereg riadó nélkül csatába?

On, ha ezt a szegény honi ipart Drey- fus kapitánynak hívnák!

* **A csárdás meg a walzer.** Pécsről írják, hogy az ottani helyőrségi tisztikarnak szombaton a Nemzeti Kaszinóban rendezett táncz- estélye nagy botránnyal végződött. A táncz- rendből egy ötvenkettedik gyalogezredbeli ka- pitány már a *szünóra előtti csárdást kihuzta*, azt azonban a közönség azért eltánczolta. Szün- óra után ismét csárdás következett, mely helyett azonban a csárdás ellen tüntetők val- czert rendeltek. A cigányzenekar csárdást hu- zott, de erre az 52-ik gyalogezred zenekarára ráparancsolt a csárdás ellen tüntető kapitány, hogy fujja az *»ich bin eine Wittve«* kezdetű nótát; a cigányokra pedig rákiáltott:

— Hinauss!

Nagy megbotráncolás támadt erre s a közönség nagy része elhagyta a bált. A kínos afférnak lovagias folytatása lesz a honvéd és a közshadseregbeli kiztek között.

* **A katonák beszállásolása.** A katonai beszállásolás sok kellemetlenséget okoz a ház- tulajdonosoknak. A polgármester intézkedése folytán a városi tanács véleményezi, hogy jö- vőre a háztulajdonosok megválthatják a be- szállásolást, ha minden katona után 5 koronát fizetnek. Az így megváltott katonákat a régi járványkórház barakjaiban helyeznék el. A tanács véleményét kiadják a jogügyi szakbi- zottságnak tanulmányozás végett.

* **A sajtó és a bur háboru.** Azok a ka- pitálisták, akiknek a burok és az angolok kö- zött folyó háborunak kitörése annyira érde- künkben volt, nagy körültekintéssel fogtak a munkához s hogy céljukat minél biztosabban elérhessék, élükön Rhodessel, megvásárolták a Kap-földnek minden valamire való napilapját, sőt, hogy annál biztosabban belevihessék Ang- liát a háboruba, nagy költséggel új lapokat is alapítottak. Erre vonatkozólag angol forrásból közölhetjük a következő, nem érdektelen ada- tokat: Arra nézve, hogy az angol kormány és közvélemény közreműködését érdekeik előmoz- dítása végett megnyerhessék, Rhodes már ré- gben megvásárolta Ecksteinnal és Barnatoval a *Cape Argus*-t. A társaság aztán lassankint megvette a *Johannesburg Star*-t, a *Buluwayo Chroni*cl-t, a *Rhodesia Herald*-ot és a *Af- rican Review*-t. Dél-Afrikának legjelentékenyebb újsága a *Cape Times*, szintén a tőkepénzesek

uralmába került. Ugyanez esett meg a Kimber- leyben megjelenő *Diamond Fields Advertiser* nevű lappal is. Ezenkívül még csaknem hihe- tetlen áldozatokkal a *Transvaal Leader*-t alapították, melynek egy havi telegramm szol- gálatára nem kevesebb, mint háromezer font sterlingbe került s a szerkesztő egy évre, álli- tólalag 30—40.000 frtot kapott. A lap Johannes- burgban jelent meg, ahol különösen szükséges volt a népesség elkeseredését a forrponton tar- tani. Többé-kevésbé mind ennek a czélnek szolgálatában állottak a tőkések által befolyá- solt újságok. A czél elértek, a háboru kiütött s most ezer meg ezer angol anya sirathatja az arany érdekéért küzdve elesett fiát.

* **A cséffai főszolgabírói lak ügye.** A megyei t. főügyész a napokban adta be a fe- lebbezést a kir. Curiahoz a Cséffa község köz- birtokosságának legelőjére épített főszolgabírói lak ügyében és most úgy a cséffai közbirtokos- ság, mint a megyei központi tisztikar nagy ér- deklődéssel várja az ügy végleges eldöntését. Az intéző körök biznak ügyük jobbra fordulá- sában, de az esetben is, ha a kir. Curia a kir. tábla ítéletét hagyná helyben, mely szerint a községi legelőre épített és már teljesen készen levő főszolgabírói lak a földszínéről eltávolít- andó, fedezve vannak a földmivelésügyi és belügyminiszterek által, akik a terveket telje- sen jóváhagyták és így az anyagi felelősség az intéző köröket nem terheli.

* **Egy régi butor titka.** Szeged egyik tanácsjegyzőjét nemrégiben felfüggesztették az állásától valami hivatalos mulasztás miatt. Úgy látszik, hogy a mulasztás nem volt valami túlságosan inkorrekt dolog, mert a belügymi- niszter visszahelyezte hivatalába. Hogy nem foglalta el az állását, annak valami új fegyelmi vizsgálat az oka. Azonban még se lehet a jegyző ur valami rendes ember. A napokban a régi íróasztalt nézegették, a mi mellett hosszú esz- tendőkig ő dolgozott s egy alsó fiókban egy csomó olyan rendjelet találtak, a melyet vise- lők haláluk után a család visszaküldött a pol- gármesteri hivatalnak s a melyet innen aztán a kabinetirodába kellett volna továbbítani. Ez bizony nem történt meg. Most aztán egyszerre átxpediálták Bécsbe az egész csomót, össze- sen tizenegy darabot.

* **Sétahangverseny.** A 37. gy. e. zenekara vasárnap ismét sétahangversenyt rendez még pedig a Csarnok disztermében d. u. 5 órakor. A műsor sok kitűnő számból van összeállítva, de haladnia kell a korral és azért záradékul potpourrit fog játszani a »Sulamit« zsidó dal- játékból.

* **Kelepezébe került betörők.** Mulatságos esetről ad hírt pákozdi leveleznök. E hó 20-án éjjel három pákozdi ember Méhes Mihály, Vikár Imre és Tömösi Sándor előzetes megállapodás folytán elhatározták, hogy Putnik József oda- való jómódu gazda ember kamaráját megdéz- málják. Tervük kivitele végett az említett éjjel bemászáltak Putnik udvarába, minthogy előbb a házőrző kutyákat zsiros kenyér darabokkal hallgatásra bírták. Hozzá fogtak a kamra ajtó felfeszítéséhez, a mi nem nagy fáradság után sikerült is. A kamarában aztán összehajolták az elvihető élelmi szereket, de mert a lekenye- rezett kutyák hűségesen hallgattak, bátorságot vettek maguknak a pincze ajtó felnyitására is, a mi annál könnyebben ment, mert a kulcs véletlenül az ajtóban volt. A három betörő úgy látszik, bizonságban érezte magát, mert előbb sorba kóstolgatták a boros hordókat s miután megállapították, hogy melyikben van jobb bor, abból akartak megtölteni egy 50 li- teres hordót. Ekkor a gazda, — a ki este el- távozott hazulról, — véletlenül haza ért. Put- nik a mint az udvarba belépett, rögtön észre- vette, hogy valami cselédje dézsmálja a bort, csendesesen a pinczéhez ment s a mint letekintett ámulva vette észre, hogy pinczéjében tolvajok vannak. Nem sokat gondolkodott, hanem a pinczeajtót hirtelen lecsukta és az ajtót rázárta. Azután pedig fellármázta a cselédséget s miután

eközben a kamarában is konstatálták a lopási előkészületet — hozzáfogtak a pincze kiürítéséhez. A kiürítés pedig abból állott, hogy a három tolvajt egyenként eresztették ki a pinczéből, a kiket azután megkötözve bekisértek a község házához, a honnan másnap csendőrök vették oltalmuk alá.

* **Pályázik a színházhoz.** A folyó év őszén nyílik meg tudvalevőleg a nagyvárosi városi színház. A színház pénztárnokát a színházigazgató alkalmazza, ezt azonban aligha tudja Nagy Náthán Sámuel, a pécsi színház pénztárnosa, mert Nagyvárad városához adta be a pályázati kérvényét, a melyben a nagyvárosi színház pénztárnoki állásáért folyamodik.

* **Jó fogás.** Jó fogást csinált a nagyvárosi rendőrség a múlt napokban. Egy házaló feljelentése következtében a rendőrség elfogott egy fiatal embert, kit mert magát igazolni nem tudt, le is tartóztattak. A gyanu az volt, hogy a fiatal ember *Sajósi Ignác* zálog üzletében egy egészen új téli kabátot zálogosított el s a zálogcéduját pár perc múlva eladta egy házalónak, kinek ez a dolog gyanus volt s így feljelentette a fiatal embert. Azóta aztán kiderült, hogy az elfogott embernek zajos multja van. Először azt mondta, hogy *Pápai József*nek hívják, azonban később kiderült, hogy Budapesten *Bodnár János* néven szerepelt s ott egy betöréses lopást követett el, azután kiderült, hogy Komáromban *Papp József* néven ösmerték s innen is megszökött egy lopás miatt; s végül, hogy Csabán is járt s innen hozta el az itt elzálogosított téli kabátot. Mikor a fiatal ember látta, hogy tagadása nem használ, beösmerte, hogy igazi neve *Kanai József* s hogy Szamod komárommegyei községbe való. Szamod község tegnap átiratban tudatta a rendőrséggel, hogy a jeles fiatal tényleg odavaló s hogy már igen sokszor volt büntetve s ezen átiratban a község elöljárósága arra kéri a rendőrséget, hogy ezt az átiratot ne mutassák meg a vádlottnak, mert félnek, hogy a bizonyítványért őket megöli. A fiatal embert tegnap átadták az ügyészségnek.

* **Támadás revolverrel.** Tegnapelőtt este a Schlauch-tér és Országut-utca sarkán botrányos patáliát rendezett egy féltékeny férj, a melynél revolver is szerepelt. S. gépész már jó idő óta gyanakodik H. J. állami tisztviselőre, hogy gyöngéd érzelmekkel viseltetik az ő felesége iránt. Kedden este megleste, mikor az állítólagos Don Juan a hivatalból haza igyekezett s megtámadta. Kiabálás közben revolvért rántott s azzal fenyegette, hogy még megösmertedik annak a magvával, ha az ő feleségének békét nem hagy. Természetesen csakhamar hivatalan tanuk kerültek a tett színhelyére, akik az esetet látták. A megtámadott tisztviselő jelentést tett a rendőrségnél a támadó gépész ellen s így a kellemetlen incidensnek folytatása lesz a bíróság előtt.

* **Cserebogár Jóska.** A pásztói szörnyű gyilkosság áldozata vidám ember volt valamikor; az öreg Cserebogár Jóska volt ő, ahogy a főváros éjjeli mulatóhelyein a korhelyek és vig cimborák ismerték. De az igazi, a polgári neve Popes János volt s ezen a tisztos nevével gyilkolta meg a pásztói Kohlmann-leányt és mátkáját. A szegény Cserebogár Jóska félkezű ember volt. Azért nem folytathatta a rendes mesterségét, hanem cukorkával meg ocsó süteményfélével házalt. Bejárta a főváros éjjeli mulatóhelyeit és mindenütt szívesen fogadták, mindenki ismerte.

— Megjöttem, én vagyok a Cserebogár Jóska!

Ezekkel a szavakkal nyitott be a lebuja, hol aztán kosarának tartalmát jórészt ott is hagyta. Annnyira tipikus, érdekes alak volt, hogy Stróbl megminta és sokáig lehetett látni agyagszobrát egy Andrassy-uti üzlet kirakátaban. Mikor már nagyon elfáradt a munkában és keserves verejtékével szerzett néhány száz forintot visszavonult Pásztóra, a derék Kohlmann-családdal, mely a kékítő vízbe fojtotta s a testét összeapította.

* **Egy vizsla találatot!** Lapunk tegnapi számában írtuk, hogy egy „Zsoki” névre hallgató kávébarna vizsla elveszett. A vizsla a tegnapi napon megtaláltatott, a tulajdonost felhívjuk, hogy kutyáját átveheti *Bázár Győző* urnál (Szaroveszky-utca 44. sz. a.)

Anyakönyvvezető előtt „igen” pap előtt „nem”.

Föltűnést keltő öngyilkossági eset foglalkoztatja most Nógrádmegye lakosait. Az öngyilkosságról levelezünk az alábbi részleteket közli:

Peröcsén községben két jómódu család gyermekeinek kellett volna a napokban örök hűséget fogadni az oltár előtt. *Turcsik Ferencz* volt a vőlegény és *Ivándi Mari* a menyasszony. A fiatalokat a két család már rég egymásnak szánta, mert a fiatalok szerették egymást. *Turcsik* ezelőtt három esztendővel, a mikor katonának ment, a szép *Maristól* azzal az ígérettel bucsuzott, hogyha hazaszabadul, feleségül veszi. *Maris* meg is várta a legényt, dacára annak, hogy az idő alatt sok kérője volt.

Az ősszel aztán megszabadult *Turcsik*, s hogy ígéretét beváltsa, megkérte a leányt s az esküvő az elmúlt hétre volt kitűzve. A menyasszony azonban az esküvő közeledtével mindinkább lehangolt és szomoróbb lett, s ha okát kérdezték, nem tudott rá feleletet adni. A szülők azt hitték, hogy leányukat a szülői háztól való elválás gondolatai bántják, iparkodtak őt vigasztalni, végre elérkezett az esküvő napja. A násznép a menyasszonnyal elment a templomba, ahol már a vőlegény is jelen volt a násznéppel. A mint a jegyespár az oltár elé lépett, s a pap a szokásos kérdéseket feltette, a menyasszony a pap ama kérdésére, hogy *szerele-e az ifjut és akar-e hozzá házastársul menni, erélyes «nem»-mel felelt.*

A pap erre a nem várt kijelentésre abba hagyta a további szertartást, a násznép pedig közrefogta a menyasszonyt és kapacitálni kezdte, annál is inkább, mert *egy órával előbb az anyakönyvvezető összeadta őket.* A menyasszony azonban megmaradt előbbi kijelentése mellett, a nélkül, hogy erre nézve felvilágosítást adott volna. Míg a násznép a menyasszonyt kapacitálta, az alatt a vőlegény kiment a templomból, egyenesen hazament és a *padlásra felakasztotta* magát. A templomból visszatérő násznép már csak a vőlegény kihült holttestét találta. Másnap nagy részvét mellett temették el. A menyasszony pedig ez ideig minden felvilágosítást megtagadott elhatározásának okáról.

EGYESÜLETEK.

A jótékonyági egyesületek ellenőrzése.

Közöltük a napokban, hogy a főváros a belügyminiszter felhívása folytán oly szabályrendelet alkotását határozta el, melynek alapján a Budapesten létező, vagy ezután keletkező jótékonyági egyesületek működését szigorú ellenőrzésnek lehessen alávetni. Egyik főbb oka az intézkedésnek az a sok panasz volt, mely kivált az utóbbi időben egynémely, a jótékonyág ürügye alatt dolgozó egyesület üzérkedése ellen a hatóság tudomására jutott. Az elnöki ügyosztály elkészítette a 10 szakaszból álló szabályrendelet tervezetét, melyből a következőket vesszük át:

A jótékonyági egyesületek működése fölött az ellenőrzést a vonatkozó belügyminiszteri rendeletek alapján a kerületi elöljáróságok gyakorolják. Minden ily egyesület köteles szék-

helyét és igazgatója nevét az egyesület működésétől számított 8 nap alatt ép úgy, mint az ezekben történt változást az illetékes kerületi elöljáróságnál bejelenteni. A szabályrendelet életbeléptetésekor már működő egyesületek szintén tartoznak ennek a bejelentésnek eleget tenni. Kötelesek továbbá a jótékonyági egyesületek a zárszámadásukat, a mérleget, (esetleg a költség-előirányzatot és évi jelentést is) azok megállapításától számított 30 nap alatt az elöljáróságnak bererjeszteni.

Panasz esetén köteles az elöljáróság azonnal vizsgálatot indítani és a tanácshoz jelentést tenni. Szabálytalanság esetén a vizsgálat folytán felmerülő költségeket az illetékes egyesület közege, ennek vagyontalansága esetén pedig maga az egyesület tartozik viselni. Ezek a költségek közigazgatási végrehajtás útján hajthatók be. Minden ily egyesületnél az illetékes elöljáróság évenként legalább egyszer tartozik vizsgálatot tartani. Ezekből azonban, ha szabálytalanság nem állapítottatott meg, a költségek az egyesületre vagy annak közegeire nem hárulhatnak. A bejelentések nem teljesítése, vagy a zárszámadások be nem terjesztése kihágást képez, mely pénzbüntetéssel 100 koronáig, vagy öt napig terjedhető elzárással büntetendő. Fellebezés esetén II. fokban a fővárosi tanács, III. fokban a belügyminiszter ítél.

Ez a lényege a szabályrendelet-tervezetnek, melyet kihirdetése után egy hó múlva szándékoznak életbe léptetni. A tényleg nagyon is alapos panaszokat, melyek felhangzottak, csak akkor fogják gyökeresen megalkotni, ha az alkotandó szabályrendelet intézkedéseinek szigorú megtartásáról fognak gondoskodni. A tervezetet legközelebb fogják bizottságilag tárgyalni.

Igazságszolgáltatás.

A genyetei lázadás. A tegnapi napon a törvényszék folytatta a genyetei lázadók bűnperének a tárgyalását. Tegnap a vádlottak kihallgatását folytatták s estig az összes vádlottak ki lettek hallgatva. A vádlottak legnagyobb része tegnap is beismerete a cselekedetet. A bizonyítási eljárás eltartott egész estig, úgy hogy a perbeszédre csak ma kerül a sor. Ítélet valószínűleg ma délután lesz.

A nagyvárosi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Bócz Géza.*

2448 Banes Vaszáné — Krecsunás György — rendelet.
2513 Turi László — Turi Gábor — részben megváltoztatva.
38 Lakatos István hagyatéki ügye — helyben hagyva.
3498 Molnár Albert hagyatéki ügye — részben megváltoztatva.
3569 Kornacker Márton hagyatéki ügye — megváltoztatva.
3625 Balogh János hagyatéki ügye — megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas.*

2899 Nagy Mihály — Pap Eszter — feloldva.
2900 Ur Erzsébet — Akos István — helyben hagyva.
2913 Fekete Julianna — Kardos Elek — feloldva.
2931 Beregszászi Sándor — Felföldi Róza — helyben hagyva.
2932 Szilágyi Károly — Szatmári Eszter — megváltoztatva.
2933 Tar Sára — Benedek Ferencz — helyben hagyva.
3062 Lovasberényi Mathild — Reiner Ignác — helyben hagyva.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

2580 Csobán György — Szekáre Juon — r. megváltoztatva.

4581 Szerle Oana — Mócz Onucz — helyben hagyva.
 8598 Burle Mitru — Máda Anna — helyben hagyva.
 2653 Demján Péter — Demján Demeterné — megváltoztatva.
 2686 Hrabovszky Lajosné — Juhász Györgyné helyben hagyva.
 82 Mátra-körösvideki vasut — Kötgyán közs. — feloldva.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR:

Jan. 27. Tiszti estély.
 Jan. 28. Ev. ref. bál Várad-Velenczén.
 Jan. 29. Kereskedő ifjak táncestélye.
 Febr. 3. A katolikus kör táncestélye a kereskedelmi csarnokban.
 Febr. 4. Az első általános munkás betegsegélyező egyesületének táncestélye a Zöldfában.
 Febr. 4. Posta-altisztek táncestélye a Sasban.
 Febr. 11. Református bál a Sasban.
 Febr. 17. A nőegylet kalikó bálja.
 Febr. 18. A kath. legényegylet táncestélye a Zöldfában.
 Febr. 24. Tiszti estély.
 Febr. 27. A jogászok táncestélye a kereskedelmi csarnokban.

Színlelőadás a cirkusban. Arról a hatalmas nagy arénáról, mely rövid idő alatt két cirkusztársulatnak adott helyet, ki hitte volna, hogy akrobaták, jongleurök és kecses lovárnok mutatványai után komoly előadó művészetnek fog teret nyitni. Az iparos ifjak, kiknek ambíciójánál csak találékonyságuk nagyobb, kieszték, hogy ezt a rengeteg alkotmányt átalakítsák, színpadot állítsanak föl benne és mint minden évben, úgy most is műkedvelő színlelőadást tartanak. Hiába, a nyári bódé már koporsókkal, sirkövekkel van tele, oda többé be nem lopózik a muzsa. A manézs felét elváltatják s oda épül a színpad, melyet, valamint a nézőtér is hatalmas kályhakkal fogják fűteni. Előadják pedig febr. 18-án és 25-én a *Próbaházasságot*, Gerő Károly vig énekes színművét, melynek rendezésére *Gesztesi Ödön* városi t. alszámvévőt kérték föl.

REGÉNY-CSARNOK.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Írta: **Fernand-Hue.**

Francziából fordította — Ő.

Margit fölkel.

— Nem hallgathatom önt tovább. Viszátérek a táborba és kérem ne kísérjen engem oda.

— Bocsásson meg, szólt Cornelius, bocsásson meg, boldog vagyok! Hallgatni fogok inkább, de maradjon itt, ne váljunk el haraggal, az nagyon fájna nekem.

— Jól van, de ígérje meg előbb hogy nem fog többé így beszélni.

— Igérem.

Mindketten elfoglalták előbbi helyüket, de sokáig csendesen ültek egymás mellett. Cornelius maga is meg volt lepve merészségétől; Margit pedig rendkívül fel volt indulva a hallottaktól, melyek a kissé nyers modor daczára is örömet okoztak neki, mert ő is szeretette Corneliuszt ezt a szép, bátor, derék férfit, tetszett neki kissé vad természete is, melybe tagadhatlanul sok gyöngédség vegyült. Mindazonáltal elhatározta, hogy másra fordítja a beszélgetést.

— Ön az előbb képzelete szüleményeiről beszélt nekem. Hát ha nem is a képzelet szülte azokat a képeket, hanem az emlékezés.

— Az emlékezés?

— Igen, és én megpróbálom, hogy segítségére legyek a homályosan jelentkező képek visszahívásában. Elmondjam azt a történetet az ágyban fekvő emberről és a mellette lévő matróról?

— Ön?

— Igen én, hallgassa csak:

Azzal Margit elmondta Gérard Pál halálát a Port-Natali szállodában, Péter czivódását a konzulátusi hivatalokkal, azután hozzá tette:

— Azt az embert Gérard Pálnak hívták, a matrót pedig Aubert Péternek, ugyanaz, a ki a mi kisérletünkben van.

— De hogyan van az kisasszony, hogy ön egy éppen olyan történetet ismer, mint a milyet az én fantáziám teremtett!

— Nagybátyám talán megfelel önnek erre a kérdésre. Mondja el neki mindazt a mit nekem elbeszél.

— De engem nagyon zavartta és nyugtalaná tesz mindez...

— Hol van György? kérdezte hirtelen Margit.

— Megyek, megkeresem.

Cornelius vállára vetette fegyverét és eltávozott, Margitot gondolataiba merülten hagyva.

— Vajjon ő volna-e? kérdezte magában, őt kerestük mindedig?

Egy hirtelen a háta mögött keletkezett zaj félbeszakította gondolatait. Megfordult Dover puskája csövére támaszkodva állott előtte.

— Nem tudtam, uram, hogy ön itt van, szólt kissé zavartan.

— Nem hiszem, szólt Dover mosolyogva és előlépett, míg Margit arra gondolt, hogy ha az angol mindig itt lett volna, Cornelius, mikor eltávozott észre vette volna.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

A pénzügyi bizottság.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Az országgyűlési pénzügyi bizottság ma befejezte a budget tárgyalását s holnap már a jelentés szövegének megállapítása következik és ennek hitelesítése végett tartanak még ülést.

Beóthy László ünneplése.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Beóthy Lászlónak, a Magyar Színház volt igazgatójának tiszteletére a Royal disztermében ma nagy bankett volt, melyen irók és színészek nagy számban vettek részt.

KÖZGAZDASÁG.

A külföldi borok. A dunántúli gazdák nemrég értekezletet tartottak Tapolczán, amelyben elhatározták, hogy az olasz bor behozatalának csökkentésére akciót indítanak. Annál érdekesebb annak felemlítése, hogy az olasz borok behozatala 14 hónap óta, vagyis 1898. november havától a múlt év végéig csökkent. Ez idő alatt 167-210 hektoliterrel kevesebb olasz bort hoztak be, mint azelőtt. Ennek oka a bortörvény szigorubb végrehajtásában keresendő. — A Rajna vidékéről jelentik, hogy ott a szüret nagyon rosszul ütött ki. A termés a rendes szüretnek átlag harmadát tette s a minőség egészben véve közepesnek mondható. A múlt és harmadévi szüretnek is gyöngén jövedelmeztek, tehát elkél még a nem éppen Rajna mentén termelt bor is.

Takarmány csontlisztet az állatoknak. Az újabb időben rendezett szarvasmarha kiállításokon bámulattal látjuk, hogy a 9-10 hónapos vagy esztendősi bika teljesen ki van fejlődve. Bármennyire akarjuk ezt saját állatainkkal utánozni, még sem fog sikerülni, mert ha tulsok takarmányt adunk nekik, meghízhatnak, de elegendő nagyságot mégsem érnek

el. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a csontozatot mesterségesen fejlesztjük takarmány csontliszt etetésével. A takarmány-csontliszt ugyanis magas foszforsav és mésztartalmánál fogva rendkívül kedvező befolyással van a csontképződésre s ha emellett elegendő takarmányt is kap az állat rendkívül gyorsan fog fejlődni. Csak ezután arra kell vigyázni, hogy a csontliszt tiszta, jó minőségű legyen; a legjobb csontlisztet Magyarországon a Hungaria műtrágyagyárnál: Budapest, Váci-körút 21. sz. a. lehet kapni.

Ebből a csontlisztből egy kifejlett lóvak 20 grammot, szarvasmarhának 30 grammot, csikónak, borjunak 10 grammot, malacznak 5 grammot kell adni. Akkor is, ha valamely állat naponta 40 gramm meszet kap, ezen a czímen csak 1/2 kr. kiadásunk lesz naponta, ellenben az állat értéke 25%-al növekedik.

Takarmánynövények a homoktalajon nem mindenkor sikerülnek a talaj tápanyag szegénysége miatt, a minek következménye, hogy nem tarthatunk elég állatot, nem termelünk elég trágyát s így a homoktalajok termőképessége folytonosan csökken. A legjobb kísérletek azonban arra az eredményre vezettek, hogy műtrágyázott homokon minden takarmány sikerül: aki tehát nagy takarmányterméseket akar, az okvetlenül alkalmazzon műtrágyákat. Here, luczerna s más pillangós virágok alá csak szuperfoszfátot kell alkalmazni 100-150 kgrammot kat. holdanként. Nem pillangós virágokat 30-40 kg. chilisáletrommal is lássuk el. Olyan növények, melyek huzamosabban maradnak egy és ugyanazon talajon, erősebben trágyázandók.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve, Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármennyű csuzos bántalmait, u. m. köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapest: **Török József** ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. **Egger A.** ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

VIDDER GYULA gyógyszerésznél **S.-A.-Ujhely.**

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek. Ugyszintén Nagyváradon **Irgalmasok gyógy-szertára** Nagyvárad.

A «Polgári takarékos és segélyszövetkezet»

folyó év elején nyitotta meg

5-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtok folyó évi április 1-ig mulasztási illeték nélkül vétetnek fel. A cyklus 3 évi időtartamra szól. Mindenki tetszés szerint jegyezhet üzletrészeket. Egy üzletrészeztre hetenként 20 fillér fizetendő. A befizetések hetenként 3-szor, u. m. vasárnap, szerdán és pénteken teljesíthetők. A most eszközölt 2-ik évtársulat felszámolásakor minden egyes üzletrészt után 2 kor. 54 fill. osztalék lett kifizetve. **A szövetkezet összes üzletrészeztnek száma ez idő szerint 40.000.** Jelentkezők mindennap felvétetnek a szövetkezet helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.)

Reich Jenő és Társa		Határidők.		Magyar nyereség-sorsjegy-kölesön	
Tőzsde jelentése.		Budapest, január 24.		Tiszasabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	
— A Tiszántul eredeti távirata. —				Oszták járadék papírban	
Értéktőzsde.				Oszták járadék ezüstben	
Budapest, január 24.				Oszták járadék aranyban	
Az irányzat csendes.				Oszták korona járadék	
Oszták hitel	874.30	Buza októberre	7.88	Oszták államsorsjegyek	138.75
Magyar hitel	878.—	Buza áprilisra	7.82	Oszták magyar bankrészevény	18.45
Allamvasut	821.25	Uj tengeri	5.01	Magyar hitelbankrészevény	745.—
Rimamurányi	838.50	Rozs okt.	6.46	Oszták hitelintézet részvény	747.60
Magyar jelzalog	228.75	Zab okt.	5.11	Párisi vista	96.15
Salgótarjáni	—	Káposzta, repce, aug.	—	20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.20
Wagon-kölesön	—			Németbirodalmi márka	118.10
				London vista	242.20
				20 márkás arany	28.60

Hivatalos árfolyamok		Magyar aranyjáradék 4%	
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. január 24-én.		Magyar koronajáradék	
Magyar aranyjáradék 4%	98.70	Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	100.50
Magyar koronajáradék	95.10	Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	99.75
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	100.50	Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	99.75	Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	94.25
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50	Italmérési jog megváltási kötvény	99.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	94.25	Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	95.—
Italmérési jog megváltási kötvény	99.75		
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	95.—		

A szerkesztésért felelős:	
Dr. VUCSKICS GYULA.	

Alkalmi vétel!

Olcsó eladás!

A t. cz. közönség tudomására hozom, hogy a helybeli piacon Zöldfa-utcán, a Grósz M. Menyhért-féle **csődtömeget** megvettem és azt saját cégem alatt eladásra hozom.

Raktáron vannak gyönyörű **ruhászövetek és selymek, diszkellékek és bársonyok, vásznak, schiffonok, szőnyegek és függönyök, női- és férfi fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, stb.**

Női felöltőkben nagy raktár.

A felsorolt árucikkek szigorúan szolid, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

Számos látogatásért esedez

kiváló tisztelettel

LEITNER MÁRTON.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1899. évi október 1-től.

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.													
	Sz. v.	Fz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.										
Nagyvárad	ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged	ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad	ind.	10 20	4 30	7 00	Arad	ind.	5 10	11 20	9 37						
Ósi	>	10 30	4 41	7 16	E.-M.-Vásárhely	>	4 38	11 05	7 50	Gyula	>	12 21	6 44	10 01	Kurtics	>	5 39	11 52	10 07						
Less	>	10 48	5 01	7 52	Orosháza	>	5 41	11 54	9 20	Békés-Csaba	>	2 23	7 18	4 32	Kétegyháza	>	6 14	12 31	10 50						
Gyapju	>	—	—	—	Csaba	>	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	>	2 54	7 45	5 03	Békés-Csaba	>	6 47	2 33	4 45						
Cséffa	>	11 05	5 19	8 29	Gyula	>	7 27	3 05	5 26	Kurtics	>	3 28	8 21	5 38	Gyula	>	7 27	3 05	5 26						
Szalonta	>	11 26	5 44	8 46	Sarkad	>	7 47	3 27	5 56	Arad	érk.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31						
Kétegyán	>	11 46	6 05	9 15	Kétegyán	>	7 57	3 39	6 10	Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.											
Sarkad	>	11 57	6 17	9 31	Szalonta	>	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz	ind.	7 55	6 08	Dobrest	ind.	6 36	4 22								
Gyula	>	12 21	6 44	10 01	Cséffa	>	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes	>	8 21	6 34	Nánhegyes	>	6 46	4 32								
Csaba	>	2 10	7 41	4 44	Gyapju	>	—	—	—	Dobrest	érk.	8 37	6 84	Szombatság-Rogoz	érk.	7 10	4 56								
Oroház	>	3 10	9 10	5 50	Less	>	9 04	5 00	7 51																
H.-M.-Vásárhely	>	4 00	10 02	7 00	Ósi	>	9 21	5 19	8 16																
Szeged	>	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31																

Kolozsvar—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvar.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.											
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.							
Kolozsvar	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	Budapest	ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	P.-Ladány	ind.	5 25	1 24	4 06	2 29	6 05			
B.-Hunyad	>	12 20	6 40	8 37	7 55	Nagykátá	>	10 20	3 00	7 54	10 16	Debreczen	>	6 46	3 —	5 22	3 56	8 20			
Csucsá	>	12 52	7 09	9 19	8 37	4 49	Szolnok	>	11 19	3 56	9 27	11 31	Érmihályfalva	érk.	7 29	4 01	5 35	4 58	9 47		
Bucsa	>	—	—	9 33	8 52	5 13	P.-Ladány	>	12 55	5 28	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Brátka	>	—	—	9 50	9 11	5 38	Báránd	>	—	—	12 07	2 12	5 17		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.		
Rév	>	1 34	7 47	10 08	9 32	6 13	Sáp	>	1 17	5 48	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva	ind.	6 36	11 09	5 27	9 14	8 15	
Élesd	>	1 48	7 59	10 25	9 49	6 42	B.-Ujfalu	>	1 33	6 03	12 46	2 47	6 04	Debreczen	>	3 37	12 36	8 15	10 27	8 34	
Mező-Telegd	>	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd	>	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány	érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 00	
F.-Vásárhely	>	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes	>	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta							
Várad-Velence	>	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors	>	—	—	1 28	3 25	6 56		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.		
Nagyvárad	érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki	>	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen	i.	8 35	4 21	Nagy-Léta	5 25	1 05	
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad	érk.	2 11	6 39	1 48	3 42	7 22	Sáránd	>	9 28	5 06	Vértés	ind.	5 47	1 30
Püspöki	>	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad	ind.	2 18	6 46	2 06	3 58	12 20	H.-Bagos	>	9 41	5 17	M.-Pályi	>	6 03	1 48
Bors	>	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence	>	2 24	—	2 30	4 05	12 29	H.-Pályi	>	10 05	5 41	H.-Pályi	>	6 18	2 05
Mező-keresztes	>	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely	>	—	—	2 41	4 16	12 44	M.-Pályi	>	10 20	5 55	H.-Bagos	>	6 40	2 29
Mező-Peterd	>	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd	>	2 50	7 15	3 03	4 38	1 15	N.-Léta	>	10	—	Sáránd	>	6 40	2 29
B.-Ujfalu	>	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Elesd	>	3 04	7 28	3 21	4 56	1 43	Vértés	érk.	10 43	6 15	Debreczen	érk.	7 18	3 13
Sáp	>	—	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév	>	3 26	7 50	3 45	5 20	2 21	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.							
Báránd	>	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	>	—	—	4 06	5 43	2 57	Sáránd	ind.	9 38	5 16	Derecske	ind.	6 00	1 40
P.-Ladány	>	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa	>	—	—	4 27	6 04	3 26	Derecske	érk.	9 57	5 35	Sáránd	érk.	6 20	2 70
Szolnok	>	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá	>	4 16	8 37	4 53	6 31	4 00								
Nagy-Kátá	>	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad	>	4 52	9 08	5 32	7 16	4 55								
Budapest	érk.	7 50	01 50	6 20	7 10	—	Kolozsvar	érk.	5 55	10 08	6 59	8 33	7 04								

Nyomatott a Szent-László-nyomdában Nagyváradon.